

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Konsekvensutredning EMK 1

Allmänna råd om ersättning för
provningskostnader vid marknadskontroll
av byggprodukter

Konsekvensutredning EMK 1

Allmänna råd om ersättning för
provningkostnader vid
marknadskontroll av byggprodukter

Titel: Konsekvensutredning EMK 1
Utgivare: Boverket, november 2016
Diarienummer: 3.2.1. 1802/2013

Webbplats: www.boverket.se/publikationer
E-post: publikationsservice@boverket.se
Telefon: 0455-35 30 00
Postadress: Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona

Rapporten finns i pdf-format på Boverkets webbplats.
Den kan också tas fram i alternativt format på begäran.

Innehåll

Sammanfattning	4
Övergripande svar på frågor enligt konsekvensutredningsförfordningen	5
Beskrivning av problemet och vad Boverket vill uppnå.....	5
Beskrivning av alternativa lösningar för det Boverket vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd	6
Uppgifter om vilka som berörs av regleringen	7
Kostnadsmissiga och andra konsekvenser som regleringen medför ..	8
Regleringens överensstämmelse med EU-rätten	9
Tidpunkten för ikraftträdande och behovet av informationsinsatser	9
Antal företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen.....	9
Konsekvenser för företagen	10
Eventuellt behov av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning	11
Övrigt.....	11
Kommentarer till de allmänna råden.....	12
Betalningsskyldighet för provningskostnader vid marknadskontroll av byggprodukter	12
Kostnader vid provtagning och undersökning av prov	15

Sammanfattning

Boverket utövar marknadskontroll av byggprodukter på den svenska marknaden. I sin roll som marknadskontrollmyndighet låter Boverket i vissa fall utföra provningar av byggprodukter. Provnings syftar till att säkerställa att den faktiska prestandan hos byggprodukten överensstämmer med den prestanda som deklarerats i prestandadeklarationen och CE-märkningen.

Enligt 11 kap. 8 b § plan- och bygglagen (2010:900) PBL ska den ekonomiska aktören efter beslut från Boverket ersätta verket för dess kostnader för provning och undersökning av prov, om produkten visar sig inte uppfylla gällande krav.

De allmänna råden avser tillämpningen av bestämmelsen om betalningsskyldighet för provningskostnader. Syftet med de allmänna råden är att det på förhand ska bli tydligt för de ekonomiska aktörerna när och för vilka kostnader ersättningsskyldighet uppstår vid Boverkets provning. De allmänna råden berör således främst svenska byggproduktillverkare, vars produkter väljs ut för provning inom ramen för Boverkets marknadskontroll.

Övergripande svar på frågor enligt konsekvensutredningsförordningen

Beskrivning av problemet och vad Boverket vill uppnå

Boverket ansvarar på den svenska marknaden som marknadskontrollmyndighet för att kontrollera byggprodukter som omfattas av byggproduktförordningen¹. Boverket kontrollerar även som marknadskontrollmyndighet byggprodukter som omfattas av hiss-² och linbanedirektiven³. (8 kap. 3 § plan- och byggförordningen (2011:338) PBF). Boverket har också tillsyn över att byggprodukter som inte omfattas av harmoniserade standarder under byggproduktförordningen uppfyller kraven på byggprodukters lämplighet enligt 8 kap. 19 § PBL och föreskrifter meddelade med stöd av lagen. (8 kap. 5 a § PBF)

Marknadskontrollen utförs dels som proaktiva marknadskontrollprojekt (planerade kontroller för en produktgrupp i taget), dels som reaktiva marknadskontrollärenden (utredning av anmälningar av byggprodukter). Kontrollen utförs genom dokumentationsgranskning och, i vissa projekt och ärenden, genom provning av byggprodukter. Provningsen utförs under ackreditering av Boverket upphandlade provningslaboratorier. Syftet med provningen är att säkerställa att den faktiska prestandan överensstämmer med den prestanda som deklarerats för aktuella egenskaper i prestandadeklarationen och CE-märkningen.

Med stöd av 11 kap. 8 b § plan- och bygglagen (2010:900) PBL kan Boverket inom ramen för sin marknadskontroll av byggprodukter kräva ersättning av den ekonomiska aktören⁴ för de kostnader som uppstår vid provtagning och undersökning av prov, om en produkt vid tillsyn visar sig inte uppfylla gällande krav. I de fall betalningsskyldighet uppstår ska Boverket meddela ett särskilt beslut om detta.

Motsvarande reglering om ekonomiska aktörers betalningsskyldighet för provningskostnader finns även inom ramen för annan

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 av den 9 mars 2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EG

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/33/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om hissar och säkerhetskomponenter till hissar.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/9/EG av den 20 mars 2000 om linbaneanläggningar för persontransport.

⁴ Tillverkare, distributör eller importör av byggprodukter samt tillverkarens representant

produktlagstiftning⁵. Vad som avses med *att en produkt vid tillsyn visar sig inte uppfylla gällande krav* är emellertid inte lika givet inom byggproduktförordningens tillämpningsområde som för andra typer av produkter. För andra marknadskontrollmyndigheter avser kontrollen ofta att produkten uppfyller vissa säkerhetskrav. I Boverkets marknads-kontroll blir det en svårare gränsdragning att göra när en avvikelse ska föranleda betalningsskyldighet för provningskostnader. Byggproduktförordningen handlar i grunden inte om att produkten ska uppfylla vissa specifika krav och CE-märkningen markerar inte, som för t ex leksaker och elprodukter, uppfyllandet av vissa säkerhetskrav. För byggprodukter anger CE-märkningen att produktens egenskaper bedömts och beskrivits på ett enhetligt europeiskt sätt och att uppgifterna är trovärdiga. Boverket har hittills inte riktat något beslut om betalningsskyldighet för provningskostnader mot någon ekonomisk aktör.

Genom de allmänna råden vill Boverket klargöra vad som enligt 11 kap 8 b § plan- och bygglagen avses med *att en produkt vid tillsyn visar sig inte uppfylla gällande krav* och när den ekonomiska aktören därför ska ersätta Boverket för dess kostnader för provtagning och undersökning av prov. Råden beskriver också vilka kostnader den ekonomiska aktören ska ersätta. Syftet med de nya allmänna råden är att tydliggöra för de ekonomiska aktörerna när och för vad betalningsskyldighet kan uppkomma samt säkerställa en enhetlig tillämpning av bestämmelsen. Hittills har Boverket enbart låtit genomföra provning av byggprodukter som omfattas av en harmoniserad standard enligt byggproduktförordningen. Som ovan beskrivits är det också på detta område som det finns särskilt behov av att klargöra tillämpningen av PBL-bestämmelsen kring provningskostnader. För att de allmänna råden ska bli heltäckande utifrån Boverkets marknadskontrollansvar innefattar emellertid de allmänna råden även byggprodukter som inte omfattas av en harmoniserad teknisk specifikation samt byggprodukter enligt hiss- och linbanedirektiven.

Beskrivning av alternativa lösningar för det Boverket vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Ett alternativ till allmänna råd skulle kunna vara att Boverket enbart genom brev eller liknande informationsspridning till de ekonomiska aktörerna försöker nå ut med samma information kring hur bestämmelsen

---

⁵Se t ex 19 § förordningen (2011:703) om leksakers säkerhet, 11 § produktsäkerhetsförordningen (2004:469) samt 12 § förordning (1993:1068) om elektrisk materiel och 14 § Elsäkerhetsverkets föreskrifter om viss elektrisk materiel samt allmänna råd om dessa föreskrifters tillämpning (ELSÄK- FS 2000:1)

om betalningsskyldighet kommer att tillämpas. Det har dock i detta fall bedömts som mer rättsäkert och effektivt att reglera frågan i allmänna råd som sedan kan ligga till grund för information i olika former till de ekonomiska aktörerna. Boverket har visserligen ett bemyndigande enligt 10 kap. 27 § PBF att meddela föreskrifter om ersättning för kostnader vid provtagning och undersökning av prov. Boverkets bedömning är emellertid att den aktuella regleringen lämpar sig bättre i form av allmänna råd. Regleringen är inte av det slag att den anger hur de ekonomiska aktörerna ska agera i en viss fråga utan riktar sig mer ”inåt” till Boverket som marknadskontrollmyndighet. Valet har därför fallit på att, åtminstone inledningsvis, reglera frågan i formen av ett allmänt råd. Om det vid tillämpningen visar sig att det finns behov av en bindande reglering får det i framtiden utvärderas om frågan istället ska regleras i föreskriftsform.

Alternativet att inte göra något, nollalternativet, skulle innebära att det på förhand inte skulle vara lika tydligt för de ekonomiska aktörerna dels när frågan om betalningsskyldighet kommer att aktualiseras, dels vilka kostnader den ekonomiska aktören då ska ersätta. En reglering av frågan säkrar också upp en enhetlig tillämpning av bestämmelsen.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De allmänna råden berör ekonomiska aktörer vars produkter blir föremål för provning inom ramen för Boverkets marknadskontroll. Boverkets marknadskontroll omfattar aktörer på den svenska marknaden. Hittills har Boverkets provning enbart avsett produkter som omfattas av en harmoniserad standard enligt byggproduktförordningen. Betalningsskyldigheten för provningskostnader enligt 11 kap 8 b § PBL träffar enligt sin lydelse⁶ aktör som enligt byggproduktförordningen är tillverkare⁷, tillverkarens representant⁸, importör⁹ eller distributör¹⁰ av byggprodukter. I praktiken

---

⁶ ” den som tillverkar eller representerar den som tillverkar och den som importerar eller saluför byggprodukter”

⁷ Art. 2.19 byggproduktförordningen *tillverkare*: varje fysisk eller juridisk person som tillverkar, eller låter konstruera eller tillverka, en byggprodukt och saluför denna produkt under eget namn eller varumärke.

Art 15 byggproduktförordningen. En importör eller distributör ska för denna förordnings syften anses som tillverkare och ska åläggas en tillverkarens skyldigheter enligt artikel 11 när de släpper ut en produkt på marknaden i eget namn eller under eget varumärke eller ändrar en byggprodukt som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med prestandadeklarationen kan påverkas.

⁸ Art. 2.22 byggproduktförordningen *tillverkarens representant*: varje fysisk eller juridisk person som är etablerad inom unionen och som enligt skriftligt mandat från tillverkaren har rätt att i dennes ställe utföra särskilda uppgifter.

⁹ Art. 2.21 byggproduktförordningen *importör*: varje fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som släpper ut en byggprodukt från ett tredjeland på unionsmarknaden.

utövas marknadskontroll som också innefattar provning i första hand gentemot aktörer som är tillverkare i byggproduktförordningens mening. De som berörs av regleringen är alltså främst svenska tillverkare av byggprodukter, men provning i marknadskontrollen kan förekomma även avseende produkter som en distributör saluför eller importör släpper ut på den svenska marknaden.

Boverket berörs i sin roll som marknadskontrollmyndighet och beslutande i ärende om betalningsskyldighet för provningskostnader. Även domstolar som mark- och miljödomstolen i Växjö skulle beröras av ett eventuellt överklagande av ett beslut om betalningsskyldighet för provningskostnader från Boverket.

En beskrivning av de företag som berörs av ändringarna lämnas nedan under rubriken *Antal företag som berörs*.

Kostnadmässiga och andra konsekvenser som regleringen medför

De allmänna råden innebär inga nya skyldigheter eller pålagor för de ekonomiska aktörerna. Skyldigheten för den ekonomiska aktören att efter beslut från Boverket ersätta provningskostnaderna om produkten visar sig inte uppfylla kraven gäller direkt enligt lag (11 kap. 8 b § PBL). De allmänna råden innebär endast ett förtydligande av när ersättningskyldighet uppstår och vilka kostnader som ska ersättas. De allmänna råden aktualiseras när Boverket inom ramen för sin marknadskontroll av byggprodukter väljer ut en produkt för provning och provningen visar på en avvikelse i förhållande till deklarerad prestanda.

De ekonomiska aktörer som uppfyller gällande krav påverkas inte alls av de nya allmänna råden.

Kostnaden för provning av en egenskap vid ett ackrediterat laboratorium som Boverket anlitar för provning i marknadskontrollen varierar mycket beroende på vilken produkt det är fråga om. I de provningar Boverket genomfört under de senaste fem åren har kostnaden för provning av en egenskap legat någonstans i spannet mellan 3 000 kr och 20 000 kr per produkt.

---

¹⁰ Art. 2.20 byggproduktförordningen *distributör*: varje fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utom tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en byggprodukt på marknaden.

Regleringens överensstämmelse med EU-rätten

Regleringen bedöms överensstämma med de skyldigheter som följer med Sveriges unionsmedlemskap och går inte utöver dem. De allmänna råden innehåller inte tekniska föreskrifter och Boverket har gjort bedömningen att regleringen inte behöver anmälas i enlighet med förfarandet i direktiv (EU) 2015/1535. Kommerskollegium har i sitt remissvar instämt i denna bedömning och har heller inte funnit att anmälningsplikt föreligger enligt förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden.

Tidpunkten för ikraftträdande och behovet av informationsinsatser

De allmänna råden ska gälla fr.o.m. den 1 januari 2017. Möjligheten att besluta om betalningsskyldighet för provningskostnader finns redan idag enligt 11 kap. 8 b § PBL. De allmänna råden utgör endast ett förtydligande av när en ekonomisk aktör ska ersätta Boverket för dess provningskostnader och vilka kostnader som då ska ersättas. Ju tidigare de allmänna råden börjar gälla desto bättre förutsättningar finns det för en enhetlig tillämpning av bestämmelsen. Inga särskilda hänsyn behöver därför tas när det gäller tidpunkten för när de allmänna råden ska börja gälla.

Ekonomiska aktörer som är föremål för marknadskontroll bör på förhand i processen upplysas om att betalningsskyldighet för provningskostnader kan uppkomma om produkten vid provning visar sig inte uppfylla kraven. Information kan lämnas i samband med beställning av produkter för provning. Även på Boverkets webb ska finnas information om att en ekonomisk aktör under vissa förutsättningar kan bli betalningsskyldig för provningskostnader.

Antal företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Den grupp som direkt berörs av de allmänna råden är svenska ekonomiska aktörer, främst tillverkare av byggprodukter, vars produkter väljs ut för provning inom ramen för Boverkets marknadskontroll. I samband med anpassningen av svensk rätt till byggproduktförordningen gjordes en uppskattning utifrån uppgifter från Statistiska Centralbyrån (SCB) att 3 600 företag med sammanlagt 55 000 anställda var involverade i tillverkning av byggprodukter under 2010 i Sverige. Tillverkningen skedde i huvudsak i små- eller medelstora företag.¹¹

---

¹¹ Boverkets rapport 2012:1 Anpassning av svensk rätt till EU-förordningen om harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter, sid 25

Under de senaste fem åren har Boverket i sin marknadskontroll låtit utföra provningar av följande antal produkttyper.

	2011	2012	2013	2014	2015
Antal produkter	18	13	44	18	28

Konsekvenser för företagen

De allmänna råden innebär ingen skillnad i kravnivå. De utgör enbart ett förtydligande av den betalningsskyldighet för provningskostnader som följer av PBL. Det innebär att det blir lättare för företagen som blir föremål för marknadskontroll att förutse när de kan bli ersättningsskyldiga för Boverkets provningskostnader och vilka kostnader som omfattas.

Vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Ett beslut om betalningsskyldighet för provningskostnader medför en viss administration för att betala avgiften till Boverket. Dock påverkar de allmänna råden inte betalningsskyldigheten i sig, stöd för ett sådant beslut finns redan enligt PBL idag.

Andra kostnader som regleringen medför för företagen och förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av regleringen

Boverket bedömer inte att de allmänna råden medför några andra kostnader för företagen än de som beskrivits ovan. Vidare kan Boverket heller inte finna att företagen med anledning av de allmänna råden ska behöva vidta några andra förändringar i verksamheten. Kraven som grundar betalningsskyldighet för provningskostnader gäller redan och alla företag borde därför redan ha en verksamhet som är anpassad efter dessa. De allmänna råden innebär inte att företagen åläggs några nya skyldigheter.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

De allmänna råden förutsätts inte medföra någon påverkan på företagen utöver vad som angetts ovan.

Regleringens eventuella påverkan på konkurrensförhållandena för företagen

I någon mån kan ersättningen för Boverkets provningskostnader sägas motverka osund konkurrens genom att ett företag som inte deklarerat en korrekt prestanda för sin produkt belastas med en kostnad i marknadskontrollen.

Eventuellt behov av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Ett mindre företag kan generellt sett komma att drabbas hårdare av ett beslut om ersättning för provningskostnader. Betalningsskyldigheten följer direkt av 11 kap. 8 b § PBL och Boverket bedömer att det inte finns utrymme för att i allmänna råd differentiera ersättningen för provningskostnader utifrån företagets storlek.

Övrigt

Boverket förutser inte att de nya allmänna råden för med sig några konsekvenser med avseende på funktionshindrade, barn och ungdomar, äldre, integration, boendesegregation eller jämställdhet.

Kommentarer till de allmänna råden

Betalningsskyldighet för provningskostnader vid marknadskontroll av byggprodukter

Boverket utövar marknadskontroll över byggprodukter som omfattas av byggproduktförordningen, hissar och säkerhetskomponenter till hissar samt säkerhetskomponenter och delsystem till linbaneanläggningar. Boverket är även tillsynsmyndighet för byggprodukter som inte omfattas av harmoniserade standarder under byggproduktförordningen.

Enligt 11 kap. 8 b § PBL ska den som tillverkar eller representerar den som tillverkar och den som importerar eller saluför byggprodukter efter beslut från Boverket ersätta myndigheten för kostnader vid provtagning och undersökning av prov, om en produkt vid tillsyn visar sig inte uppfylla gällande krav.

Detta avsnitt av de allmänna råden syftar till att klargöra vad som enligt 11 kap. 8 b § PBL avses med att en produkt vid tillsyn visar sig inte uppfylla gällande krav och när den ekonomiska aktören därför ska ersätta Boverket för dess provningskostnader.

Byggprodukter som omfattas av en harmoniserad standard enligt byggproduktförordningen

Betalningsskyldighet för provningskostnader förutsätter att en produkt vid provning inom ramen för marknadskontrollen visar sig inte uppfylla gällande krav för saluföring enligt plan- och bygglagen med följdförfattningar eller enligt byggproduktförordningen. När det gäller byggprodukter som omfattas av en harmoniserad standard enligt byggproduktförordningen eller av ett utställt ETA¹² krävs att det förekommer en negativ avvikelse i resultatet av provningen från den prestanda som anges i prestandadeklarationen och CE-märkningen eller att produkten inte klarar ett tröskelvärde i form av pass/fail-krav enligt standarden, som deklarerats som ”pass” eller ”klarar/uppfyller”. Enligt proportionalitetsprincipen är det inte rimligt att varje avvikelse ska medföra betalningsskyldighet för provningskostnader. Det är inte möjligt att i allmänna råd beskriva i generella termer hur stor avvikelse som krävs, t ex att en viss

---

¹² Europeisk teknisk bedömning (ETA) Byggprodukttillverkare som vill CE-märka sina byggprodukter trots att de inte omfattas av en harmoniserad standard kan göra det på frivillig väg. Tillverkaren kan då begära en europeisk teknisk bedömning, ETA. En **ETA** är en dokumenterad bedömning av en byggprodukts prestanda i förhållande till dess väsentliga egenskaper i enlighet med relevant europeiskt bedömningsdokument (EAD). En **ETA** innehåller den prestanda som ska anges samt de tekniska detaljer som krävs för genomförandet av systemet för bedömning och fortlöpande kontroll av prestanda.

procents avvikelse ska generera betalningsskyldighet. I praktiken sker en bedömning av en teknisk expert vad som för en viss egenskap ska anses utgöra en ringa avvikelse respektive en betydande avvikelse, dvs. en gradering av avvikelsen görs. Ringa avvikelser föranleder ingen åtgärd från Boverkets sida. Endast vid avvikelser av någon betydelse går Boverket vidare och begär att den ekonomiska aktören yttrar sig över det avvikande värdet; en skriftväxling inleds. För att det ska bli aktuellt med ersättning måste avvikelsen bedömts ha en sådan betydelse att Boverket tar initiativ till vidare åtgärder i ärendet.

Beslut om betalningsskyldighet för kostnader vid provtagning och undersökning av prov enligt 11 kap. 8 b § PBL ska meddelas då en avvikelse i förhållande till deklarerad prestanda bedöms ha en sådan betydelse att den föranleder korrigerande eller begränsande åtgärder. Betalningsskyldighet för provning är oberoende av en ekonomisk aktörs frivilliga åtgärder, dvs. betalningsskyldighet uppstår även om den ekonomiska aktören på frivillig väg, efter att provningsresultatet har kommunicerats, korrigerar aktuellt värde i prestandadeklarationen eller drar tillbaka produkten från marknaden.

En sådan tillämpningsregel leder till följande i olika scenarier vid provning inom ramen för Boverkets marknads kontroll av byggprodukter:

1. Ingen avvikelse i förhållande deklarerad prestanda framkommer vid provningen av produkten – ingen betalningsskyldighet för provningskostnader.
2. Provningen visar på en avvikelse, men Boverket bedömer denna som ringa. Boverket vidtar därför inga vidare åtgärder i ärendet. Ärendet avslutas - ingen betalningsskyldighet för provningskostnader.
3. Provningen visar på en avvikelse och denna bedöms vara av sådan betydelse att Boverket måste ta initiativ till vidare åtgärder i ärendet. Boverket kommunicerar provningsresultatet med den ekonomiska aktören och förelägger denne att inkomma med ett yttrande. Följande scenarier kan uppstå:
  - a) Ekonomiska aktören låter genomföra nya tester eller visar på annat sätt att deklarerad prestanda är korrekt. Ärendet avslutas. – ingen betalningsskyldighet för provningskostnader
  - b) Ekonomiska aktören lyckas inte visa att det värde som deklarerats är korrekt och vidtar därför på eget initiativ frivilliga korrigerande åtgärder, (t ex korrigerar prestandadeklaration/CE-märkning utifrån

provningsresultat eller drar tillbaka produkten från marknaden) - betalningsskyldighet för provningskostnader

c) Ekonomiska aktören lyckas inte visa att det värde som deklarerats är korrekt men vidtar ingen rättelse. Boverket begär korrigerande åtgärder alternativt förelägger om restriktiva åtgärder (försäljningsförbud) - betalningsskyldighet för provningskostnader

Då den ekonomiska aktören på eget initiativ vidtar frivilliga åtgärder enligt punkt b) ovan fattas ett separat beslut om betalningsskyldighet i samband med att Boverket beslutar om att avsluta ärendet. Vid tvingande korrigerande åtgärder enligt punkt c) ovan ingår beslutet om betalningsskyldighet som en del av beslutet om föreläggande.

Byggprodukter som inte omfattas av en harmoniserad teknisk specifikation enligt byggproduktförordningen

För att de allmänna råden ska bli heltäckande utifrån Boverkets tillsynsansvar för byggprodukter tydliggörs även ersättningsskyldigheten för provningskostnader avseende byggprodukter som inte omfattas av en harmoniserad standard eller av ett utställt ETA enligt byggproduktförordningen. Om Boverket skulle låta genomföra provning av en sådan produkt uppstår betalningsskyldighet för provningskostnaderna om produkten skulle visa sig inte uppfylla kraven på byggprodukters lämplighet i 8 kap. 19 § PBL och föreskrifter meddelade med stöd av lagen. Ett beslut om betalningsskyldighet för provningskostnader skulle således i praktiken aktualiseras i samband med att Boverket meddelar ett försäljningsförbud enligt 11 kap. 25 § PBL.

Hissar och säkerhetskomponenter till hissar samt säkerhetskomponenter och delsystem till linbaneanläggningar

Genom de allmänna råden tydliggörs kopplingen mellan betalningsskyldigheten för provningskostnader för dessa byggprodukter och de grundläggande kraven i Boverkets föreskrifter (bilaga 5:1 respektive 1:2 i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar). Den ekonomiska aktören ska ersätta Boverkets provningskostnader om en hiss, säkerhetskomponent till hiss respektive linbaneanläggningar eller delsystem till linbaneanläggningar inte uppfyller kraven som anges i nämnda föreskriftsbilagor som genomför hiss- respektive linbanedirektivets bestämmelser.

Kostnader vid provtagning och undersökning av prov

De allmänna råden syftar till att klarlägga vilka kostnader den ekonomiska aktören ska ersätta då provningen visar på en avvikelse i förhållande till deklarerad prestanda. Genom de allmänna råden tydliggörs att ersättningsskyldigheten omfattar:

– *Boverkets externa provningskostnader*

Dvs den ersättning som Boverket utger till provningslaboratoriet. De interna kostnader som provningen föranleder omfattas inte, då det är svårt att med någon exakthet särskilja sådana kostnader från andra kostnader i marknadskontrollen.

– *endast kostnader för den eller de väsentliga egenskaper där avvikelse konstaterats*

De provningar som Boverket låter utföra inom ramen för marknadskontrollen omfattar ofta ett flertal produktenskaper. Utifrån proportionalitetsprincipen kan emellertid ersättningsskyldigheten rimligen inte omfatta annat än kostnader för den eller de produktenskaper där provningen visat på en avvikelse.

– *Boverkets fraktkostnader för att skicka provningsexemplaret till provningslaboratoriet samt kostnader för inköp inklusive frakt av provningsexemplaret*

Boverket köper i stort sett alltid in de produkter som ska provas (utom i de fall det är fråga om produkter som säljs i bulk och där det endast behövs en liten mängd för provning). Provningarna är i allmänhet förstörande eller skadande så produkterna kan inte återlämnas efter genomförd provning. Ersättningsskyldigheten inkluderar Boverkets inköp av provningsexemplaret och de fraktkostnader som Boverket har för att transportera provexemplaret till provningslaboratoriet.

När det gäller byggprodukter som inte omfattas av harmoniserad standard eller utställt ETA enligt byggproduktförordningen, hissar och säkerhetskomponenter till hissar samt säkerhetskomponenter och delsystem till linbaneanläggningar ska motsvarande principer för bestämning av provningskostnaderna tillämpas.

